

אוניברסיטת בר אילן

**רמת ניצני הקריאה של ילדים לאימהות קלינאיות תקשורת
לעומת ילדים לאימהות בעלות מקצועות אחרים והקשר למאפייני הילד**

בת ציון ברלוי

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך בבית הספר לחינוך
של אוניברסיטת בר-אילן

תקציר

ניצני אוריינות הילד בגיל הרך הם בסיס איתן לרכישת קרוא וכתוב בבית הספר. קלינאי תקשורת שעובדים עם ילדי גן עוסקים באבחון וקידום ילדים בתחומים אלה. על פי הספרות קיים קשר בין השכלת האם ומקצועה לבין ההישגים האקדמיים של ילדה. עם זאת, מחקר מועט בחן את הקשר בין המקצוע המסוים של האם לבין הישגי הילד, ולא מצאנו מחקר שבחן את הקשר בין הורים שהם קלינאי תקשורת לבין רמת ניצני הקריאה של ילדם בגיל הגן. במחקר זה שאלנו (א) האם יימצא הבדל בין רמת ניצני הקריאה של ילדים לאימהות קלינאיות תקשורת בהשוואה לילדים לאימהות משכילות מתחום מקצועי אחר? (ב) האם יימצא קשר בין הגיל והמגדר של הילדים לבין רמת ניצני הקריאה של הילד? (ג) עד כמה כל אחד מהמדדים לעיל תורם להתפתחות ניצני הקריאה? במחקר השתתפו 60 ילדים בגילאי 5-6 שנים ואימהות הילדים. שלושים מהאימהות היו קלינאיות תקשורת ו-30 היו אימהות משכילות, שאינן עובדות בתחומי הטיפול והחינוך. רמת ניצני הקריאה של הילדים נבדקה בעזרת המבחנים: הכרת שמות אותיות, קשר אות-צליל, מודעות פונולוגית, וניצני קריאת מילים. נמצא כי רמת ניצני הקריאה של הילדים לאימהות קלינאיות תקשורת גבוהה מזה של הילדים לאימהות ממקצועות אחרים. בנוסף, התרומה המשמעותית הגדולה ביותר לניצני הקריאה של הילד הייתה לגיל הילד ולאחריה למקצוע האם. גיל ההורים והשכלתם לא תרמו לרמת ניצני הקריאה של הילד. תוצאות המחקר מדגישות את משמעות מקצוע ההורה לגבי התפתחות ניצני הקריאה של ילדו. המחקר מעלה את הצורך בהדרכת הורים לגבי טיפוח ניצני אוריינות הילד באוכלוסיה כולה, כולל בקרב הורים משכילים.

מילות מפתח: ניצני אוריינות, ניצני קריאה, קלינאות תקשורת, מקצוע האם, אוריינות המשפחה.